

Så kan vi få 12 000 nya entreprenörer

Göteborgs-Posten den 30 juni 2016

Sverige är ett rikt välfärdssamhälle, men vårt välstånd vilar på ett fåtal gamla storföretag. Det finns en påtaglig risk att vissa av storföretagen, varav flera grundades för mer än hundra år sedan, faller efter i den snabba globala konkurrensen. Ett illustrativt exempel är Ericsson, som nyligen utannonserade att uppemot 4 000 anställda kan varslas till sommaren eftersom företaget fallit efter sin stora kinesiska konkurrent.

Flera av de företag som klarar sig väl migrerar gradvis bort från Sverige. En kartläggning av Teknikföretagen visar att Sveriges stora teknikkoncerner skapade nära 200 000 nya arbetstillfällen mellan 2006 och 2014. Problemet är bara att jobben har skapats i andra länder än Sverige. Under samma period har antalet arbetstillfällen bland teknikkoncernerna minskat med över 18 000 i Sverige.

Måste bli mer lockande

För att säkerställa framtidens välstånd och välfärd måste vi på allvar börja främja tillväxten av nya storföretag. Detta kräver i sin tur högkvalitativt entreprenörskap. Forskningen visar att en stor utmaning är att medarbetare med expertkunskaper inte engagerar sig i nya tillväxtföretag. Dilemmat är hur dessa företag – som har hög risk för misslyckande och därför inte kan matcha storföretagens lönenivåer eller jobbsäkerhet – ska kunna locka till sig de experter som behövs för att bygga dem stora.

Lösningen är personaloptioner. Modellen bygger på att nyckelmedarbetarna erbjuds ägande i företaget till vilket de har rekryterats. Problemet är att personaloptioner, som är förknippade med hög risk, inte bör beskattas för högt. I en aktuell studie finner forskarna Magnus Henrekson och Tino Sanandaji ett nära samband mellan entreprenörskap och nivån på personaloptionsskatten. I USA, där skatten är 15 procent, främjas entreprenörskapet av att nyckelmedarbetare belönas väl. I Sverige, där nivån är hela 54,3 procent, utnyttjas personaloptioner sällan.

Sänkt skatt ger stor effekt

Vad skulle hända om skatten på personaloptioner sänktes i Sverige? I en rapport som i dag publiceras av nygrundade tankesmedjan ECEPR analyserar vi denna fråga ytterligare, genom att skatta sambandet mellan personaloptionsskatter och olika utfall i 22 länder. Vi finner att nivån på personaloptionsskatterna har en stark negativ korrelation med riskkapitalinvesteringar som andel av BNP och andelen entreprenörer i befolkningen, när vi tar hänsyn till en rad andra relevanta faktorer.

Vi kan illustrera detta samband med två hypotetiska scenarion. I det första antar vi att personaloptionsskatten i Sverige sänks till 40 procent. I det andra antar vi att optionerna istället beskattas som kapital. Detta skulle i praktiken innebära en sänkning till 30 procent.

I dag har Sverige cirka 71 700 individer som är engagerade i högkvalitativ entreprenöriell verksamhet. Enligt beräkningarna skulle en skattesänkning till 40 procent kunna ge cirka 11 800 fler entreprenörer, medan en sänkning till 30 procent skulle kunna öka antalet entreprenörer med cirka 20 000 individer.

De årliga riskkapitalinvesteringarna i Sverige uppgår till cirka 415 miljarder kronor. Enligt våra skattningar skulle investeringarna förväntas öka med 150 miljarder kronor om skatten på personaloptioner sänktes till 40 procent – och med 256 miljarder kronor om skatten sänktes till 30 procent.

Tydligt budskap

Självklart är det viktigt att vara försiktig med att dra exakta slutsatser från ekonometriska beräkningar. Samtidigt är budskapet tydligt: en sänkning av skatten på personaloptioner skulle markant stimulera till entreprenörskap till Sverige. Faktum är att regeringens egna utredare själva har uppmärksammat behovet av förändring. Problemet är att de bara föreslår en krånglig och begränsad reform. Det finns skäl att tänka om. En ambitiös reform behövs för att bana väg för framväxten av nya framgångsföretag – som i framtiden kan komma att bli Sveriges viktigaste arbetsgivare.

Nima Sanandaji

vd för tankesmedjan ECEPR

Gabriel Heller Sahlgren

vice vd för tankesmedjan ECEPR och knuten till Institutet för Näringslivsforskning (IFN)